

NARODNI GOSPODAR

GLASILO ZADRUŽNE ZVEZE.

Člani „Zadružne zveze“ dobivajo list brezplačno. — Cena listu za nečlane po štiri krome na leto; za pol leta dve kromi za četrt leta eno kromo; za člane zvezinih zadrug po tri krome na leto. — Posamezne številke 20 vin. Sklep urejevanja 5. in 20. vsakega meseca. — Rokopisi se ne vračajo. — Cene inseratom po 30 h od enostopne petil. vrste za večkratno insercijo po dogovoru.

Telefon štev. 216.

V Ljubljani, 26. septembra 1910.

C. kr., poštne bran. št. 64.846
Kr. ogrske „ „ „ 15.648

Vsebina: Zavarovanje goved. Kratek pregled kmetijskega zadružništva v avstrijskih deželah. Perutninarstva razstava v Kandiji. Kako se mora umevati novi vinski zakon? Grozdni sukač ali kiseljak. Vestnik Zadružne Zveze. Zadružni pregled. Gospodarske drobtine. Občni zbori. Bilance. Pregled poslovanja hranilnic in posojilnic.

Zavarovanje goved.

II.

O krajevnih zavarovalnicah.

Kakor sem že na drugem mestu omenjal, nimamo v slovenskih deželah dosihmal nikakih organizacij za zavarovanje domačih živali. Tudi iz preteklih časov ni pri nas sledu o onih primitivnih vaških ali občinskih napravah za vzajemno podporo pri nesrečah v hlevu, katere naprave so drugod, zlasti v sudetskih in nemških deželah, obstojale in deloma še danes obstoje.

Ker pa naša kmetija potrebo po živalskem zavarovanju občuti, je sedaj pravi čas, da se lotimo tega vprašanja. Naš kmet je za to misel po mnogoletni intenzivni gospodarski in politični naobrazbi sprejemljiv, zato treba iti tudi v tej zadevi na delo.

Dosedaj snovanje krajevnih zavarovalnic ni bilo priporočljivo, ker male zavarovalnice brez centrale, na katero se morejo finančno nasloniti, odpovedo ob izrednih slučajih. Sedaj, ko ni nobenega dvoma več, da ustanovi dežela pozavarovalnico in jo bo za prvi čas denarno podprla, se brez vsakih malenkostnih skrbi preide na snovanje krajevnih zavarovalnic.

Pričeti pa treba s krajevnimi zavarovalnicami z malim okolišem ter izključno le za govejo živino.

Goveja živina predstavlja glavni kontigent naše živinoreje, poleg tega pa najdemo drugod največ zavarovalnih skušenj baš pri tej vrsti domačih živalij. Zavarovalnice za prešiče za dogledno dobo ne kaže snovati, ker je ta posel v sedanjih razmerah preriskanten. Zavarovanje konj bo mogoče izvršiti, pa za enkrat se moramo lotiti izključno le zavarovanja govedi.

Važno je tudi, da ne snujemo prerazsežnih krajevnih zavarovalnic. Tudi ne smemo napraviti osnutek zavarovalnice odvisen od velikega števila zavarovancev. Ko nam bo ob strani stala deželna pozavarovalnica, zadostuje za konstituiranje krajevnih zavarovalnic, ako se oglasi n. pr. 8. gospodarjev s skupno 50 glavami za zavarovanje godne živine. Uzorna pravila, ki je je izdala „Zadružna zveza“ oziroma „Kranjska kmetijska družba“, zahtevajo za konstituiranje krajevnih zavarovalnic, prigras 50 gospodarjev z najmanj 100 glavami. Ta določba je z ozirom na nameravano deželno pozavarovalnico nepotrebna.

Zakaj priporočam snovanje krajevnih zavarovalnic z malim okolišem? Zato, ker je poslovanje jednostavneje in ceneje ter vsestranska kontrola brez vsakega aparata mogoča. Tudi čut medsebojne solidarnosti je v malorazsežni zavarovalnici intenziven, valed tega nepošteno ravnanje posameznika nasproti skupni zavarovalnici le izjemoma mogoče, ki se pa po lahki kontroli že v kali zatreti more.

Da je tako, da že pamet, a tudi praksa to prav v živo izpričuje. V dokaz tega navajam nekaj tozadevnih statističnih dat, ki jih je obelodanil „Verband der öffentl. Viehversicherungsvereine in Elsass-Lothringen“. V tej zavarovalni zvezi, katero vlada v Strassburgu gmotno podpira, so združene male krajevne in velike okrožne zavarovalnice iz omenjene nemške provincije. Okrožna društva so starejša nego krajevna, vendar je sedaj opazati razvitek le pri krajevnih. Navajam le nekaj značilnih števil iz leta 1908.

	Okrožna društva	Krajevna društva
1. Število zavarovanih posestnikov	6.300	3.340
2. Število zavarovane živine	12.058	7.922
3. Povprečna vrednost zavarovanega živinčeta	325 M.	310 M.
4. Povprečno število škod na 100 zavarovanih živalij	2,55 %	2,48 %
5. Povprečno skupilo za meso, kože itd. na en slučaj škode	72 M.	118 M.
6. Cenjene škode pokrito s skupilom za meso itd. (računjeno v odstotkih)	25 %	40 %
7. Na en odškodovalni slučaj pripade povprečne odškodnine	287 M.	289 M.

Ti podatki se nanašajo na leto 1908; ker se podatki iz prejšnjih let relativno krijejo s temi, jih ne navajam.

Podatki pod št. 5 in 6 izpričujejo, da se je pri krajevnih zavarovalnicah gospodarilo skrbneje z zavarovano živino nego v okrožnih, ker z ozirom, da obe vrsti zavarovalnic delujeta v eni in isti deželi in ob enakih vnanjih razmerah, si omenjenih rezultatov ni moči razlagati. Prednost krajevnih zavarovalnic se tudi kaže iz navedb

pod št. 3 in 7. Iz teh je razvidno, da so krajevne zavarovalnice odškodovale za 100 mark zavarovane svote s 93, okrožne pa le z 88 markami.

Lahko bi služil še z drugimi podobnimi podatki, vendar mora že to utrditi prepričanje, da je za organizacijsko enoto pri zavarovanju živine krajevna zavarovalnica najpripravnejša. Višja organizacijska oblika, ki je tudi neobhodno potrebna, pa je zveza krajevnih zavarovalnic v pozavarovalnico. Ko se to izvrši, bo pa prišla še na vrsto zveza pozavarovalnic.

To pot bo šla organizacija živalskega zavarovanja pri nas tako kakor je šla na Francoskem. Tam so imeli l. 1906. — 5993 malih zavarovalnic, ki so bile združene v 33 pozavarovalnih zvezah. (Glej kaj več v „C. Weilandt, Mittheilungen für Versicherungsvereine ddo. 1. septembra 1906 Nr. 6).

Dolgoletna skušnja drugod govori odločno za malorazsežne krajevne zavarovalnice kot najboljše, krajevne in osebne razmere pa bodo seveda merodajne, kolik okoliš se bo za te organizacije pri nas napravil. En princip pa mora obveljati povsod, da organizacija zavarovalnice ne sme biti tako obsežna, da bi se ljudje več ali manj ne poznali, da ne bo uprava in kontrola otežkočena.

Kakšna pravila naj pa napravimo za naše krajevne zavarovalnice? Naša „Kmetijska družba“ in tudi „Zadružna zveza“ ste izdali uzorna pravila. Ker se z ozirom na bodočo deželno živalsko pozavarovalnico ne strinjam popolnoma s temi pravili, naj navedem nekatere spremenjene bistvene točke in popolnila, ki naj jih sprejmejo krajevne zavarovalnice. Te točke zadevajo posebno visokost premije in visokost odškodovanja. Naglašati moram, da je potrebno odškodovati tudi nesreče po kužnih boleznih, ako država ne odškoduje. Za škode po kužnih boleznih pa bodi odškodninski odstotek nižji kakor v drugih slučajih.

Na podlagi sledečih podatkov in gori omejenih uzornih pravil je z lahkoto si sestaviti primerna pravila.

I.

Ustanovitev krajevne zavarovalnice.

Krajevna zavarovalnica se more ustanoviti, ako se prijavi najmanj osem članov, ki zavarujejo skupno vsaj 50 glav goveje živine.

Razpust krajevne zavarovalnice se izvrši, ako se skrči število udov pod osem in število zavarovane živine pod 50 glav.

II.

Član zavarovalnice ne more postati:

a) kdor živino drugod zavaruje, b) obrtniško trži z živino, c) sprejema vedno v hlev tujo živino in v to svrhu nima hleva, ki je ločen od domače živine, d) ako je dokazano, da živine ne oskrbuje primerno (nezadostno krmi, čezmerno izkorišča itd.), e) ako se je izkazala goljufija ali poskus goljufije nasproti zavarovalnici.

III.

Od zavarovanja je izključena:

a) goved stara pod 3 mesce, b) goved stara čez 12 let, ako še ni zavarovana, c) krave, ki so čez 6 mesecev breje, ako gospodar nima svoje živine že od prej zavarovane, d) bolna živina ali živina, o kateri se sumi, da je bolna, e) živina iz okuženih hlevov, dokler ni uradno objavljeno, da je kuga ponehala, f) preveč izrabljena ali zanemarjena živina, g) goved živinskih trgovcev, h) goved iz hlevov, v katerih je tudi tržna živina, k) živina gospodarjev, ki pri nje nakupu niso zahtevali jamstva za zakonite napake, dokler ne poteče dotična jamstvena doba.

IV.

Zavarovanje se sklene lahko vsak čas. Načelno pa se določi, da kdor sklene zavarovanje tekom prvega polletja, plača celoletno premijo. Kdor pa je že zavarovan, plačuje zavarovalnino za prvo polletje tekom januarja in za drugo tekom meseca julija.

Komisijonalna cenitev se izvrši: a) pri prvem zavarovanju in b) pri že obstoječem zavarovanju meseca januarja in meseca julija vsakega leta.

V.

Prispevki članov:

Za zavarovanje plačajo člani: a) kot enkratno vpisnino 20 h od vsake glave zavarovane živine in b) letno zavarovalnino 1 $\frac{1}{2}$ 0/0.

Naknadna naplačila nad premijo so izključena. Zvišanje normalne 1 $\frac{1}{2}$ 0/0 premije se naznani 14 dni pred novim poslovnim letom. Zvišana premija je obvezna za stare in nove člane.

Zvišanje vplačil na določeno 1 $\frac{1}{2}$ 0/0 premijo se članom naznani pravi čas. Zavarovalnica je opravičena plačevanje znižane premije omejiti na one, ki so dve ali vsaj jedno leto že v zavarovanju bili.

VI.

Odškodnina se ne plača:

a) ako pogine zavarovana žival ali se mora pobiti vsled kužnim boleznim enake bolezni, za katere daje država odškodnino vsled obstoječih ali v bodoče uveljavljenih zakonov, b) ako je zavarovana žival poginila, se poškovala ali obolela in na to poginila vsled vojne, vstaje ali požara, c) ako je zavarovanec pri sprejemu oziroma pri pregledu svoje zavarovane živine navedel manjše število glav, nego jih ima v resnici, d) ako zavarovanec zavaruje živinče pri več zavarovalnicah, e) ako je zavarovanec namenoma zakrivil hude nemarnosti v naznanilih dolžnostih, bodisi nasproti zavarovalnici ali nasproti javnim oblastim, f) ako je pri sprejemu v zavarovanje ali pri pregledu vedoma v važnih točkah navedel neresnične podatke, g) ako se zavarovancu dokaže, da je sokriv škode, ali da je namenoma hotel društvo oškodovati, h) ako zapadla premija še ni bila plačana, ko se je škoda prigodila, i) ako zavarovanec z obolelo živino ni ravnal

tako, kakor se mu je zaukazalo od zavarovalničnih v to opravičenih organov, k) ako se je kot vzrok škode izkazala tuberkuloza in dotično živinče ni še 180 dni na Kranjskem.

VII.

Odškodnina znaša:

50 % one vrednosti, ki se je pri zadnji cenitvi dognala, pri kužni ali kužnim boleznim enaki bolezni, to pa le tedaj, ako država po zakonu ne odškoduje,

80 % cenilne vrednosti pri vseh drugih boleznih.

Pri tem se postopa sledeče:

Najprej se dožene cenilna vrednost dotičnega živinčeta ob zadnji komisijonalni cenitvi.

Skupilo za porabne in unovčene dele poginole ali v sili zaklane živali prejme zavarovanec po odbitku eventualnih stroškov popolnoma. Ako ta skupilna svota cenilne vrednosti ne doseže, se odbije od iste. Diferenca med cenilno vrednostjo in skupilom je ona svota, ki služi za podstavo procentualno pristojne odškodnine, ki znaša 80 % od zadnje omenjene svote pri nekužnih in 50 % pri kužnih boleznih.

VIII.

Kjer razmere dopuščajo in ima zavarovalnica razven 1 $\frac{1}{2}$ % premijskega dohodka še kaka druga razpoložna sredstva, preskrbi zavarovalnica zavarovancem brezplačno živinozdravniško oskrbo. V to svrhu se sklene s živinozdravnikom pogodba ali proti pavšalnemu plačilu ali določenemu plačilu za posamezne slučaje.

IX.

Za vodstvo knjig in računov se sme nastavitviti tudi oseba, ki ni član organizacije.

J. Mandelj.

Kratek pregled kmetijskega združništva v avstrijskih deželah.

Nemško Češko.

L. 1888 je bila prva rajfajznovka ustanovljena v Michelsdorfu. Silno hitro so se nato množile hranilnice in posojilnice. Dne 31. decembra 1907 je bilo na Nemškem Češkem 586 rajfajznovk. Koncem l. 1906 je imelo 574 rajfajznovk 59.036 udov z deleži v znesku 996.891 K, vlog je bilo za 69,161.573 K, posojil 66,506.781 K, prometa je bilo 108,092.000 K, čistega dobička 119.445 kron, rezervnih zakladov 615.082 K.

Povprečno pride na eno hranilnico za 111.674 K vlog, posojil pa za 88.675 K. Večina hranilnic in posojilnic ima dovolj domačega denarja za posojila, nekatere morajo iskati kredita pri centralni zvezi. Povprečno je prišlo na eno hranilnico prometa v znesku 190.720 K. Največ je imela prometa hranilnica v Merkelsdorfu, namreč 2,111.000 kron. Vseh vložnikov je bilo 93.012, vseh posojilojemalcev 60.448.

Rajfajznovke vplivajo blagodejno na nižje sloje, posle in delavce. Od 93.017 vložnikov je bilo 33.015 poslov, delavcev in otrok. Hranilne karte in šparovčki olajšujejo varčevanje.

Odbor in nadzorstvo delujeta brezplačno, le blagajnik oziroma tajnik dobiva plačo.

Hranilnice in posojilnice podpirajo dobrodelnice in gospodarske naprave, kakor sirotišnice, hiralnice, šole itd.

Tekom časa so nastale razven rajfajznovk še razne druge zadruge.

Velike važnosti so skladiščne zadruge. 11. aprila 1898 se je ustanovila prva skladiščna zadruga v Bilinu. 31. decembra 1907 je bilo 10 skladiščnih zadrug in 4 nakupovalne in prodajalne zadruge, od katerih imata 2 tudi žitno skladišče. Dne 30. junija 1906 so imele 4605 udov, deležev je bilo

vplačanih za 219.890 K, jamstva je za 998.830 K, stroški za stavbe, stroje itd. 1,257.316·27 K, podpor se je prejelo od države 156.220·24 K, od dežele 202.543·23 kron, od lokalnih faktorjev 131.739·74 K, brezobrestnih posojil je bilo od države za 73.970·24 K, od dežele za 117.913·44 K, posojil iz cesarja Franca Jožefa I. deželnega jubilejnega kreditnega zavoda za kron 164.494.50. Od 1. julija 1905 do 30. junija 1906 so udje oddali skladiščnim zadrugam 1399 ³/₄ vagonov žita v vrednosti 2,363.796 kron, in sicer 305 ¹/₂ vagonov pšenice, 285 rži, 611 ječmena, 146 ³/₄ ovs, 31 stročja, 20 ¹/₂ drugega žita in detelje. Od tvrdk so nakupile 365 ¹/₂ vagona žita, krmil, semen za 698.038 kron, 472 vagonov gnojil za 382.152 kron, 193 vagonov premoga za 20.870 K, 121 ¹/₄ vagonov drugih potrebščin za 205.067 kron. Prometa so imele za kron 11,925.861·68, dobička 2.202·54 K, zgube 65.384·10 K. Stroje goni pri 4 zadrugah elektromotor, pri 2 plinov motor, pri 3 bencinmotor, pri 1 lokomobila.

Da se je pri nekaterih zadrugah pokazala tolikšna zguba, so krivi večkrat kmetje, ker ne oddajajo svojih pridelkov zadrugi. Nadaljni vzrok te zgube so veliki investicijski stroški, še neizvežbanost v kupčiji, velika konkurenca ter sploh neugodna kupčija z žitom. Četudi uspehi še niso tako očevidni, vendar so skladiščne zadruge velikanskega pomena in si izdatnega napredka poljedelstva brez skladiščnih zadrug skoro ni misliti.

Da se skladiščne zadruge izpopolnijo, se je ustanovila posebna skladiščna komisija, ki obstoji iz zastopnikov deželnega odbora, deželnega kulturnega sveta in centralne zveze. Ta komisija je že marsikako dobro misel glede na skladiščne zadruge sprožila in izpeljala.

Pomniti je treba, da je pri teh zadrugah potrebno velikih investicij in tudi precejšnega obratnega kapitala, zato mora država in

dežela podpirati taka podjetja, ki so za kmeta, glavni steber države, neobhodno potrebna.

Dalje so omeniti mlekarske zadruge. Prva mlekarska zadruga se je ustanovila v nemškem delu Češke v Hermersdorfu 14. avgusta 1897. Koncem leta 1907 je bilo 22 mlekarskih zadrug, 2 sta se ustanovili leta 1907, ostalih 18 je imelo koncem l. 1906 4196 udov, 11.164 deležev v znesku kron 446.646, predelalo se je 18,914.151·5 l mleka in se je izdelalo 702.211·66 kg masla ter 404.432 kg sira. Mlekarne (stavbe) z opravami so bile cenjene na 2,148.848·58 K. 1 l mleka se je povprečno plačalo 12·08 vinarjev.

Mlekarske zadruge lepo napredujejo in naglo plačujejo svoje dolgove, ki so jih napravile s stavbami.

Mlekarske zadruge so se združile v mlekarski zvezi, h kateri so pristopile tudi privatne mlekarne in posamezni kmetje mlekarji.

Mlekarske zadruge pospešujejo živinorejo. Kmetje skrbе, da imajo dobre krave molznice. Omeniti je tu mlekarska zadruga v Gross-Grünau, ki je ustanovila kontrolno društvo po danskem vzoru.

Za zboljšanje mlekarskih izdelkov skrbi nemški odsek deželnega kulturnega sveta, ki prireja mlekarske razstave, mlekarske tečaje in predavanja.

Razun mlekarskih zadrug so omeniti lanarske zadruge. Koncem leta 1906 jih je bilo 8. Trgovci z lanom in fabrikantje jim nasprotujejo, kljub temu zadruge napredujejo. L. 1906. je končalo 5 zadrug z dobičkom, 3 z zgubo. Da še bolje ne napredujejo, je krivo pomanjkanje zadrughnega duha. Mnogi kmetje so dober lan prodali trgovcem, slabega pa zadrugam.

Razun naštetih zadrug je bilo koncem l. 1907 na Nemškem Češkem 36 živinorejskih zadrug, 26 bikorejskih, 3 prašiče-rejske, 5 zadrug za mlačvo, 4 nakupovalne

in prodajalne zadruge, 1 pašniška, 1 pridobninska in gospodarska zadruga, 1 za prodajo sadja, 1 šotarska, 1 produktivna zadruga pletivcev košev, 1 mlinarska, 1 hranilno in konsumno društvo in 1 agrarna zadruga tiskarna.

Za razvoj kmetijskega združništva na Nemškem Češkem je velikega pomena centralna zveza. Ustanovila se je 2. februarja 1895 na podlagi društvenega zakona, 20. decembra 1896 se je pa preosnovala v zadruho na podlagi združnega zakona. Dne 31. decembra 1907 je bilo pri centralni zvezi od 586 nemških rajfajznovk 582 in 122 drugih zadrug, torej jih je bilo vseh zadrug pridruženih 706.

Centralna zveza izvršuje poravnavo denarja med posameznimi zadrugami. V l. 1907 so zadruge naložile pri centralni zvezi kron 13,272.286·67, vzdignile 10,055,528·92 K, prejele posojil 6,534,601·53 kron, vrnile 6,541.313·94 K. Splošno stanje vlog je bilo 18,912.257·75 K, posojil 8,067.390·57 K.

Ker je imela zveza veliko odvišnih novcev, je morala nakupiti vrednostnih papirjev.

Zveza obrestuje vloge po 4⁰/₁₀₀, posojila pa po 4 ¹/₄ ⁰/₁₀₀. Denarni promet je bil v letu 1907 82,080,790 K.

Centralna zveza je obenem centrala za skupno nabavo blaga. V l. 1907 je nakupila 1432 vagonov Tomaževe žlindre, 147 vagonov kajnita in kalijeve soli, 171 vagonov čilskega salpetra in superfosfata, 122 gnojnegapna, 122 vagonov krmil, 567 vagonov premoga in druge kurjave. Dalje 147 strojev. Vrednost nakupljenih stvari je znašala 1,490.991 K.

Centralna zveza izvršuje revizije pri včlanjenih zadrugah. Nadalnje agende zvezine so ustanavljanje zadrug, pouk pri poslovanju, občevanje z oblastmi, daje pojasnila glede na združni in revizijski zakon itd. Zveza varuje članice pred neopravičenimi davki, skrbi za konventiranje dolgov

na hipotečno banko kraljestva češkega, zbira postave in odloke, ki se tičejo združništva, ter poučuje o tem članice, izdaja list o združništvu „Das landwirtschaftliche Genossenschaftsblatt für Deutsch-Böhmen“, prireja tečaje za združne uradnike, skrbi za statistične podatke pridruženih zadrug itd.

Država in dežela rada podpirata združništvo, istotako tudi deželni kulturni svet, pri katerem se je ustanovil poseben združni odbor, da presoja prošnje zadrug.

Iz tega je razvidno, da se v nemškem delu Češke lepo razvija združništvo.

Perutninarska razstava v Kandiji.

Pred dvema letoma so prijatelji perutnine poklicali v življenje perutninarsko zadrugo za Kranjsko s sedežem v Ljubljani. Delovala je v pričetku bolj skromno, ker je nedostajalo sredstev. Letos pa se je pričela gibati krepkeje in razširja perutninarstvo potom predavanj, katera je prevzel za zadrugo nadučitelj Zupan.

Ob enem pa je odbor sklenil prirediti perutninarsko razstavo v Kandiji pri Novem mestu in sicer v zvezi z razstavo prešičev in goveje živine. Sodba o vspehu perutninarske razstave je bila celo v odboru dokaj pesimistična, a vendar je, odkrito povedano, nadkrilila odborove nade. Bila je to prva perutninarska razstava na Kranjskem, zato je odbor s tem vspehom lahko zadovoljen, saj led je prebit tudi pri nas. Res ni bila razstava prirejena v tolikem obsegu, kakor vidimo jednake po drugih deželah, a z začetkom je treba računati. Odbor pa trdno upa, da bo vsaka prihodnja razstava popolnejša in pokazala lepše vspehe.

Razstavljenih je bilo 37 kurnikov. Najlepše kokoši je razstavil zavod Krapš & Ditrich v Šiški in sicer plemena: brahma, Plymouths-Rocko, Mechalner, Wiandottes in Orpington. Mimogrede nekaj o tem zavodu, ki je še premalo znan širši javnosti.

V Šiški pri Ljubljani novozgrajeni perutninski zavod je najmodernejši in največji te vrste v Avstriji, in je poleg trgovskega značaja namenjen posebno za povzdigo perutninarstva na Kranjskem.

Zavod je urejen za ogromno število letne produkcije kuretnine in se zamore neprenehoma po 5000 piščet valiti. Goji jamčeno čistokrvne plemenjake, dobre za meso in jajca. Ogled zavoda je vsakemu interesentu dovoljen in svetujemo, da si ga vsak ogleda, ker bi poset istega vcepil marsikateremu ljubezen do umne vzgoje perutnine. Vsak si zamore pri nakupu perutnino osebno izbrati, ter si zamore vse za praktično perutninarstvo razne potrebščine tam kupiti kakor: valilnike, razne stroje za pripravo krme, posode za vodo in krmo, zaklopna gnezda, ravnotako tudi načrte za pripravo staj, katere daje vodstvo zavoda kakor tudi vse nasvete in pojasnila zastonj. Zamenjuje plemenjake za navadno perutnino in jajca po dogovoru. Plemenjake oddaja po nizki ceni vsak čas, ravnotako jajca istih. Razpošilja živo in zaklano z mlekom opitano perutnino vsake vrste, kakor: kapune, poularde, piščeta, purane, gosi in race po nizkih cenah, istotako kuhinjska jajca.

Upamo, da bode našla umna in praktična vzgoja perutnine v tem zavodu mnogo posnemovalcev.

Temu zavodu je presojevalna komisija, obstoječa iz gospodov: ravnatelja Rohrmana, dež. poslanca Dularja, nadučitelja Zupana in strokovnega učitelja na Grmu Zdolška prisodila častno diplomu.

Zelo krasno perutnino je razstavila kmetijska šola na Grmu, ki je po načrtih g. Rohrmana zgradila vzorne moderne kurice. Na Grmu goje italijansko in štajersko salmtalsko plemo. Na premovanje pa je grmska šola resignirala in ni tekmovala. Dobila bi gotovo I. darilo.

Za kokoši je prejel prvo premijo à 20 K dr. Goriany, Ruprčvrh. Drugo premijo so dobili: Zupan — Dolsko, Čadež — Št. Jernej, Knoll — Novo mesto, Pernel — Šmihel, Zupančič — Dolsko, pl. Langer — Beršlin, Sevar — Rakek. Tretje darilo pa: Fabian — Gradiše, Turebar — Žabja vas, Znanec — Šmihel, Penca — Mokronog, Janko in Banič — Hrvaški brod, Medved — Krka.

Za race: I. darilo Penca — Mokronog, II. darilo Zagorec — Vrhpolje, III. pa Janko in Banič — Hrvatski brod, Dular — Jurska vas, Znanec — Šmihel.

Za gosi: I. darilo Zagorec — Vrhpolje, Knofelc — Žabja vas.

Za purane: II. darilo Dular — Jurka vas, Fabian — Gradiše, III. darilo Janko, Hrvaški brod.

Ravno gosi in rac so posestniki premalo razstavili, pa upamo, da bo prihodnja perutninarska razstava tudi v tem oziru popolnejša.

Popoldne v nedeljo je predaval nadučitelj Zupan o perutninarstvu v prostorih gospoda župana Zurca. Oba dneva v nedeljo in pondeljek je bilo obiskovanje razstave zelo povoljno.

Razstavljena so bila tudi razna v perutninarstvo spadajoča orodja in oprave, gg. Krapš & Ditrich sta postavila tudi valilni stroj na razstavo.

Prva perutninarska razstava — prvi korak v lepšo bodočnost. Zupan.

Kako se mora umevati novi vinski zakon?

Franc Gombač, c. kr. kletarski nadzornik v Ljubljani, piše:

Novi vinski zakon obsega nekaj paragrafov ali predpisov, ki jih mnogi napačno tolmačijo, celo strokovnjaki. To daje povod marsikaterim neprilikam. Zlasti se slabo

tolmači predpis glede dodajanja alkohola in sladkorja v svrhu izboljšanja mošta in vina. Istotako so še mnogi v nejasnem glede prodaje pokvarjenih in umetno izboljšanih vin. Da se vinogradniki, vinski trgovci gostilničarji izognejo morebitnim sitnostim in celo kaznim, naj jim služijo naslednja pojasnila in navodila:

Glasom par. 3. v. z. se sme dodati vinu ali moštu tudi do 1⁰/₀ alkohola (96⁰/₀) ali čistega žganja. To se mora tako razumeti, da se sme dodati šele tedaj, če je vino že pokvarjeno in ga hočemo s tem sredstvom zopet ozdraviti. Malenkostna množina alkohola (1¹/₂ do 1 kozarec na sod) se tudi lahko porabi namesto olja ali žveplanja za preprečenje kana (cveta); dalje za izmivanje sodov in steklenic ter za hranjenje čistil.

Nikakor pa ne sme doliti alkohol zdravemu moštu ali vinu pri pretakanju zgolj z namenom ali pod pretvezo, da bi se mu zvečala moč, da bi se pospešilo čiščenje in zabranilo rjavenje, zavrelka, cikanje itd. V tem oziru ne pozna postava izgovorov, zato pa dovoljuje poljubno sladkanje mošta, s čimer se doseže v vsakem oziru boljši in gotovejši uspeh, kakor z alkoholom.

Te določbe glede alkoholiziranja mošta ali vina veljajo za navadna, za prodajo namenjena vina, ne pa za desertna ali sladka vina in za pelinkovec (vermut), šampanjec itd., ki se glasom par. 4. v. z. poljubno sladkajo in alkoholizirajo, in sicer z oblastvenim dovoljenjem.

Slajenje mošta in vina. Glasom par. 5. v. z. sme vsakdo sladkati in cukrati svoj mošt ali svoje vino, če se izkaže za to potreba.

Kdor hoče svoj mošt ali vino sladkati, mora prositi pristojno c. kr. okr. glavarstvo za dovoljenje, navedši vzrok sladkanja, n. p. zaradi nedozorelosti, gnilobe, toče itd., ter množino za sladkanje namenjenega mošta in sladkorja.

Tozadevne nekolikovane prošnje vložiti lahko posameznik zase ali za več skupin potom županstva ali tudi naravnost na pristojno glavarstvo, odnosno na pristojni magistrat in sicer v času od začetka trgatve do konca novembra. Glavarstvo reši take prošnje po zaslišanju kletarskega nadzornika takoj ter jih takoj dostavi prošnjiku potom pristojnega županstva, oziroma, če prošnjik želi, tudi naravnost njemu po pošti.

Sladkajo se tudi navadna vina, toda ne z namenom, da bi se jim zvečala sladkoba, marveč le v slučaju če se noče novo vino čistiti, oziroma če se hoče pokvariti in da mora umetno iznova prekipeti (prevreti). Tudi v tem slučaju se mora prositi glavarstvo za dovoljenje enako kakor za sladkanje mošta.

Kdor bi sladkal mošt ali vino brez oblastvenega dovoljenja in napovedi ter bi pri prodaji to nalašč kupcu zatajil, se strogo kaznuje. Taka vina se ne smejo prodajati kot popolnoma pristna, marveč kot zboljšana vina.

Tozadevne prošnje naj bodo kolikor možno kratke ter naj se glase približno tako-le:

C. kr. okr. glavarstvu

V

Podpisani N. N., posestnik v h. št. nameravam osladiti svoj letošnji vinski pridelek, in sicer pribl., hektolitrov z 1, 2 ali 3⁰/₀ sladkorja ter prosim na podlagi par. 5 v. z. tozadevnega dovoljenja.

Vzrok: Nepopolna dozoritev, gniloba, toča, malo sladkorja ali preobila kislina itd.

V, dne 1910.

N. N.

posestnik v h. št.

Kdor hoče, ali kdor bo primoran, zboljšati svoj pridelek s tem, da doda sladkorja naj prosi za dovoljenje vsaj 8 dni pred trgatvijo. Prosto mu je potem, če hoče sladkati ali ne.

Vsakdo pa, ki je dobil oblastveno dovoljenje, mora najkasneje do 15. decembra

sporočiti zopet glavarstvu, če je svoj mošt (vino) sladkal ali ne, koliko sladkorja je porabil.

Tozadevno naznanilo naj se glasi:

C. kr. okr. glavarstvu

v

Podpisani N. N. posestnik v h. št. . . . naznanjam, da sem dodal svojemu moštu na 30 hl 2⁰/₀ pesnega sladkorja. — Ali pa:

Podpisani naznanjam, da sem opustil nameravano sladkanje.

v, dne 1910.

N. N.

posestnik v h. št. . . .

Glede par. 8., 9. in 10. v. z. bodi pripomnjeno, da se petijot (piccolo) ter z vodo in s sadnim moštom pomešana vina nikakor ne smejo prodajati, tudi ne pod imenom domača pijača.

Pač pa sme tako pijačo glasom par. 9. v. z. vsakdo za svojo hišno porabo napraviti Zadošča, da prijavi to potem, ko jo je že napravil, pristojnemu županstvu, najdalje do 31. januarja navedši množino napravljene pijače.

Istotako se ne smejo prodajati, zlasti pa ne točiti v stalnih in začasnih gostilnah ali tako zvanih „bušenšankih“ (gostilne pod vejo, osmice) cikasta, močno žvepljana, jako kalna (godljasta) ali močno plesniva vina. Taka vina se zasežejo in dotični prodajalec se sodnijsko kaznuje po par. 11. in 12. zakona za živila.

Končno bodi še omenjeno, da mora imeti vsak pridelovalec ali prodajalec vina po en istis vinskega zakona vidno razobešenega v prostoru, kjer vino dela. hrani in toči. Na popir tiskani taki zakoni se dobivajo v Cirilovi tiskarni v Mariboru po 10 vin., na pločevini utisnjeni pa pri administraciji „Allgem. Wein-Zeitung“ na Dunaju I. okr., po 2 K komad.

Grozdni sukač ali kiseljak.

K najhujšim škodljivcem na vinski trti je prištevati v onih vinorodnih krajih, kjer se je zelo razmnožil, grozdni sukač ali kiseljak. Zato je potrebno, da vsak vinogradnik vé, kako se razvija in škoduje ta kvarljivec ter kako ga je zatirati v vinogradih.

Grozdni sukač ali kiseljak škoduje na vinski trti dvakrat na leto in sicer v dveh zarodih. Prvi zarod nastopi meseca maja in se razvije tako-le: V tem času prilezejo iz prezimelih bub grozdnega sukača majhni malovidni metuljčki, ki ne merijo z razpetimi krili niti 1 cm poprek. Da je spoznamo, opišemo jih: Njih predna krilca so jasno rumena, a po sredi gre prek njih ostro omajen pas svinčene barve. Ta pas je na gorenjem robu najširji, proti doljnem robu se pa zožuje, a proti korenu stoji za njim nekoliko temnih pik. Zadnja krilca so sivkasto-rujava, pri samcu jasnejša nego pri samici. Tipala so kratka in strčé naprej kakor kljunček. Truplo, pipala in tipalnice so rumene kakor slama.

Ta metuljček sedi po dnevi s strehasto položenimi krilci, na kakem skrivnem kraju med trtnim listjem, da ga je težko opaziti. Še le zvečer postaja živahen in leta vso noč do ranega jutra, da se spari. Samice odložijo potem svojih 30—40 jajčic posamezna na razcvetja grozdčeva. Ko so to storile poginejo. Za 14 dni se izvalijo gosenčice, ki so s prva bele, glavo imajo črno in po hrbtu rudečkasto progo. Ob straneh in zadaj so nekoliko kosmate in merijo dorastle do 12 mm.

Gosenčice preprežejo razcvetja s tanko prejo, se hranijo z nežnimi deli cvetja in onemogočijo tem nastavljenje vinskih jagod. Ako ob ugodnem vremenu trta naglo ocvete, škoda ni posebno velika in večja množina gosenčic gre po zlu. Če pa zabrani mrzlo vreme, da se cvetje ne more razpihniti in oprášiti, tedaj sežejo gosenčice po njem, da je groza.

Ko so se gosenčice nekolikokrat prekožile, so dorastle, potem se zapredejo med razcvetjem na trtnem listju in se zabubijo. Ker se to dogaja ob času košnje, se imenujejo te gosenčice tudi „seneni črviči“.

Meseca julija izleti drugi zarod, ki je mnogoštevilnejši od prvega. Oplojene samice polagajo pa sedaj jajčica na nezrele grozdne jagode.

Gosenčice, ki pridejo iz njih meseca avgusta, zavrtajo se blizu rečlja v jagode in živijo ob njeni vsebini in semenu, ki je takrat že mlečno.

Mesto, kjer se je zavrtala gosenčica, je sivkasto ali rujavkasto. Napadene jagode se posušijo in odpadejo, kar se zlasti dogaja pri vrstah s trdno lupino in ob suhem vremenu, ali pa, in to je navadno, jagode začno gniti in okužijo tudi sosedne.

Ker ostanejo take bolne jagode zelo kisle in ker dobroto vina jako izpridijo, ako jih nismo odbrali, zato se imenujejo gosenčice drugega zaroda „kiseljak“.

Ker uniči vsak kiseljak do svojega popolnega razvitka več jagod in ker je v vsakem grozdu po več gosenčic, zato je razvidno iz tega, kako velikansko škodo more napraviti.

Izjedene jagode se usušijo in odpadejo; pri mokrem vremenu pa gnijo in se skisajo. Ako se pri trgatvi take jagode ne odbirajo, temveč se jagode maste, kakršne so, potem je vino kislo in nestalno.

Ko so „kisljakove“ gosenčice dorastle spuščajo se ob niti navzdol, skrijejo se pod luske in v razpoke na skorji, posebno v strženu starega lesa, v špranjah vinogradskega kolja, v slamnatih vezeh in različnih drugih kotičkih, kjer se zapredejo in zabubijo. — Prihodnje pomladi prikaže se iz njih potem metulj, ki iz nova začne svoje od začetka navedeno življenje.

Kjer se je ta kvarljivec zelo razmnožil moči ga je le z združenimi močmi zatirati. Posameznik opravi tu malo, ker za-

plodijo metuljčki, prehajajoč iz zanemarjenih vinogradov zmirom zopet nove zarode.

Skupno zatiranje mora obsegati uničevanje metuljev, gosenic in bub, ki naj se tako izvršuje:

Metulje pokončujemo na ta način, da jih lovimo s takozvanimi pahljačami. To so tenke deščice, ki merijo približno 30 dm² in ki so namazane s kakim dobrim lepljivom ter pritrjene na primerni palčici. S takimi napravami gredo otroci meseca maja in meseca avgusta po dnevi v napadene vinograde ter skušajo splasene, počasi ffrjoče metulje doseči z lepljivom, kar se jim kmalu posreči.

Gosenčice zatiramo s tem, da poškrpimo napadena razcvetja s tekočino, ki jo dobimo, ako raztopimo 3 kg mazljivega mila in 1 1/2 kg mrčesjega praška na 100 l vode. To škropljenje se mora zvršiti z vinogradsko škroplilnico, ki pa ima tedaj poseben močen razpršilnik („Canulla Sibella“), s kojem se razpredek raztrga, v katerem se gosenčice nahajajo in katere tekočina umori.

Najizdatneje in najbolj priporočljivo je zatiranje gosenčic na ta način, da jih izvedejo otroci in delavke s pletilnimi iglami ali lesenimi iglami iz napadenih jagod ter jih zmaste, katero delo naj se izvršuje v juniju in v avgustu.

Bube uničujemo ob času reznje s tem, da odrgnemo ves stari les in vinogradsko kolje prav skrbno z jeklenimi ščetmi ali rokavicami od žice. Vse olupe, vezi, odrezane mladike itd. je nato treba sežgati.

Vestnik Zadružne Zveze.

Skupščina dalmatinskih članic Zadružne Zveze v Ljubljani se je vršila dne 13. septembra v Splitu v dvorani „Hrvatskega Napredka“. Nazočih je bilo 60 zastopnikov včlanjenih zadrug. Odkar je pričel poslovati pododbor, je Zveza dosegla lepe uspehe; v enem letu je bilo revidiranih 53 zadrug, pri 11 se je izvršil pregled,

na novo se je osnovalo 10 zadrug, a v osnutku jih je 14.

Zadružnih tečajev je bilo četvero in sicer v Makarski, Zadru, Drnišu in v Splitu. Po prizadevanju pododbora se je ustanovil „Ribarski Savez“, kateremu je pristopilo do 30 zadrug. V občje je torej pododbor mnogo delal v korist zadružništva.

V upravni svet so bili izbrani za poedina okrožja gg.: Pero Orepić za Dubrovnik, Don Ivo Tamburović za Neretvo, fra Stipan Šulenta za Makarsko Primorje, fra Dane Bilić za Krajinu Imotsko, Don Simun Šimunić za Sinj in Vrliko, Gajo Radunić za Split in okolico, Janislav Vrsalović za Brač in Hvar, fra Luigji Jurčević za Drniš in Promino, Krste Skokić za Šibenik, dr. Miho Skvrce za Zadar. — Zvezin delegat za Dalmacijo je prof. Ante Alfirević, revizor pa Fr. Ž. Donadini.

Zadružni tečaj je priredil dalmatinski pododbor Zadružne Zveze v Ljubljani ob času 12., 14., 15. in 16. septembra t. l. v Splitu. Tečaj je vodil Zvezin revizor Fr. Ž. Donadini. Udeležnikov je bilo 10 in sicer 2 zadružna uradnika 3 župniki, 1 učitelj, 1 državni uradnik in 3 posestniki. Največ časa se je porabilo za pouk v zadružnem knjigovodstvu, osobito za rajfajzovke ter potrošne in klesarske zadruge.

Novi članice. V zadnjih sejah so bile sprejete v članstvo Zadružne Zveze v Ljubljani: Ljubljana, Šentpeterska občekoristna stavbena zadruga.

Bilčovs, Hranilnica in posojilnica.

Možica, Hranilnica in posojilnica.

Vovbre, Hranilnica in posojilnica.

Ebental, Živinorejska in prešičorejska zadruga.

Kastav, Gospodarsko trgovačko društvo.

Zadružna šola. Pouk na tem zavodu se prične v začetku novembra. Kdor jo namerava obiskati, naj se čimprej zgleda pri ravnateljstvu. Po sedanjih prigrasih soditi bo prosilo za vsprejem toliko slušateljev, da skoro gotovo ne bo mogoče vseh sprejeti. Zato opozarjamo zlasti naše zadruge, ki mislijo poslati na to šolo kega mladeniča, da ga pravočasno prijavijo.

Zadružni pregled.

Novi zadruge. Tekom meseca avgusta t. l. so bile v zadružni register vpisane sledeče nove jugoslovanske zadruge.

Na Kranjskem.

Ljubljana (dež. sod. Ljubljana), Delavska hranilnica in posojilnica v Ljubljani, r. z. z n. z.
Kandija (okrož. sod. Rudolfovo), Živinorejska zadruga za Novo mesto.

Na Štajerskem.

Ptuj (okrož. sod. Maribor), Kmečka hranilnica in posojilnica v Ptuj, r. z. z n. z.
Trbovlje (dež. sod. Celje), Zadružna elektrarna v Trbovljah, r. z. z o. z.

Na Primorskem.

Bazovica, (dež. sod. Trst), Hranilnica in posojilnica v Bazovici, r. z. z n. z.
Sv. Križ, (dež. sod. Trst), Kmetško delavsko konsumno in posojilno društvo v Sv. Križu pri Trstu, r. z. z o. z.

Drugi avstrijski kmetijski zadružni shod se je vršil na Dunaju dne 14. in 15. septembra v dvorani nižjeavstrijskega deželnega zbora. Udeležba je bila nepričakovano velika. Zastopane so bile vse avstrijske dežele brez razlike narodnosti po mnogoštevilnih odposlancih. Shodu so prisostovali tudi zastopniki mnogih inozemskih kmetijskih gospodarskih organizacij. Slovenskih udeležnikov je bilo okoli 30.

Pred zadružnim shodom se je vršila dne 13. septembra konferenca revizorjev iz cele Avstrije v posvetovalnici kmetijske družbe na Dunaju. Istega dne je imela Splošna zveza kmetijskih zadrug svoj občni zbor, ki je zavzel v posebni resoluciji svoje stališče napram znanim dogodkom pri koroški Osrednji blagajni v Celovcu. Tega dne je bil prirejen tudi pozdravni večer udeležnikom v nižjeavstrijski vzgledni kleti na lovski razstavi v Pratru.

Pri otvoritvi zadružnega shoda so bili navzoči med drugimi cesarski namestnik grof Kielmannsegg, podžupan dr. Porzer, sekojski šef dr. Ertl kot zastopnik poljedelskega ministrstva dalje zastopnik pravosodnega in trgovskega ministrstva in ministrstva za javna dela, zastopniki več deželnih odborov, med njimi dr. Pegan za kranjskega, ter mnogo drugih uradov in korporacij.

Zborovanje je otvoril predsednik Splošne zveze dr. Pavel baron Störck. Po izvršenih običajnih oficijelnih pozdravih se je prešlo na dnevni red, ki je obsegal referate o zanimivih, za zadružništvo v občje in za kmetijsko zadružništvo še posebej važnih predmetih, kakor smo bili naznanili že v 16. številki našega lista.

O teh razpravah bomo kasneje obširneje poročali.

Za danes omenimo le resolucijo, ki je bila sprejeta na občnem zboru Splošne zveze in potem predložena tudi združenemu shodu v zadevi Osrednje združne blagajne v Celovcu. Ta resolucija se glasi:

„Občnemu zboru Splošne zveze je dne 13. septembra 1910 predložil njen generalni zastopnik poročilo o dogodkih, ki so se pripetili pri Osrednji blajni kmetijskih zadrug na Koroškem.

Iz podatkov, ki so se pri tem na znanje dali glede poslovanja organov imenovane Osrednje blagajne, je občni zbor povzel z globokim osupnjenjem in obžalovanjem, da so zadrugini organi prezirali najpriprostejša temeljna načela gospodarske uprave in obstoječe zakonite predpise in da je tudi manjkalo vsako od zakona predpisano in v pravih določeno nadzorstvo kakor tudi da organizacija nikakor ni odgovarjala preizkušnim temeljnim načelom kmetijskega združništva.

Pri občnem zboru zastopane združne zveze, ki so ta načela v posameznih deželah preizkusile kot zadostno podlago za solidno in nepoporečno poslovanje, obsojajo kar najstrožje da so se ta načela zanemarjala, kar je povzročilo polom te osrednje blagajne; to je tembolj kaznivo, ker bi katastrofa v tolikem obsegu ne bila mogla nastopiti, ako bi se bila izvršila naročila Splošne zveze kmetijskih zadrug v Avstriji kot revizijske oblasti.

Iz podanega poročila uvideva občni zbor, da izvira polom te osrednje blagajne iz dejanj enega posameznika, ki se ne da dovolj ostro karati, kakor tu iz lahkomišljenega poslovanja zadruge, katero je treba nič manj obsojati, obenem pa zavrača napade na združništvo, ki se vrše ob tej priliki.

Kmetijsko združništvo se bo neprestano izpopolnjevalo tudi v bodoče po preizkušnih načelih samopomoči, samouprave in samoodgovornosti in mora odklanjati vse dalje segajoče, avtonomijo ovirajoče zakonite in uprave odrede, ker bi ovirale zdravi razvoj zadrug.

Občni zbor pričakuje, da se bo od vseh poklicanih mest v zavesti njihove odgovornosti storilo vse, da se upniki in člani hranilnic in posojilnic obvarujejo škode“.

Gospodarske drobtine.

Kako je pravilno rabiti amonijev sulfat? Na to vprašanje odgovarja profesor dr. P. Wag-

ner tako-le, in sicer s pridržkom, kajti vse tozadevne okoliščine še niso dognane:

1. Potreseni amonijev sulfat je kmalu podvleči, zlasti če so pognojena tla zelo apnena ali če se je celo z apnom gnojilo.

2. Amonijevega sulfata ni preplitvo v zemljo spraviti, da ne izhlapeva, pa tudi ne pregloboko, da se ne zavira presnavljanje v solitrov dušik.

3. Če se obenem rabi kak superfosfat, je bržkone dobro amonijev sulfat z njim mešati, ker se potem presnavljanje z apnom skoraj gotovo zavlačuje.

4. Morda sploh ne kaže močno apnenih tal gnojiti z amonijevim sulfatom, ali pa je prav previdno ravnati.

5. Bržkone učinkuje amonijev sulfat bolje na težji, glinasti zemlji, kakor na rahli, peščeni, zlasti če je zadnja močno apnena in pa če je bila z apnom gnojena.

Vabilo

na

izredni občni zbor

„Gospodarske Zveze“,

centrale za skupni nakup in prodajo

v Ljubljani,

registrovane zadruge z omejeno zavezo,

ki se bo vršil

dne 24. oktobra 1910 ob 3. uri popoldne
v posvetovalnici Zdrružne Zveze v Ljubljani.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Dopolnilna volitev načelstva in nadzorstva.

Vabilo na redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Slovenjem gradu,

registrovane zadruge z neomejeno zavezo,

ki se bo vršil dne 9. oktobra 1910 ob 4. uri popoldne
v dvorani Narodnega doma v Slovenjem gradu.

Dnevni red:

1. Čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Odobritev računskega zaključka za l. 1909.
5. Volitev načelstva.
6. Volitev nadzorstva
7. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedeni uri ne bil sklepčen, vršil se bo pol ure pozneje drug občni zbor na istem prostoru in z istim dnevnim redom, ki bo veljavno sklepal pri vsakem številu združnikov.

Bilanca

**Sodarske zadruga
na Češnjici,**

reg. zadr. z om. zavezo,
z dnev 31. decembra 1909.

Aktiva.	K
Vrednost blaga	7.300-75
Terj. na blagu pri zadrugi	270-19
Terj. na blagu pri nezadr.	13.283-81
Vrednost nepr. inventarja	10.581-75
Vrednost prem. inventarja	919-44
Skladišče	234-65
Delež pri „Zadružni Zvezi“	50-—
Delež pri „Gospod. Zvezi“	20-—
Naložen denar	54-03
Tekoči račun z Zvezo	5-—
Gotovina koncem l. 1909	23-59
Zguba	255-46
Skupaj	32.998-67
Pasiva.	K
Deleži	6.298-53
Neizplačane obresti deležev	786-74
Izposojila	19.505-—
Dolg na blagu zadružnikom	174-—
Dolg na obrestih od izpos.	75-—
Rezervni zaklad z obresti	6.159-40
Skupaj	32.998-67
Denarni promet K	130.293-23
Stanje članov začetkom l. 1909	68
Prirastlo	5
Odpadlo	3
Stanje koncem l. 1909	70

Bilanca

**Hrvatske Seoske blagajne za
štednju i zajmove
u Dimeo,**

reg zadr. s neog. jamstvom,
z dnev 31. decembra 1909.

Aktiva.	K
Zajmovi	73.340-73
Inventar pomični	256-50
Zaostale kamate zajmova	863-50
Dio kod „Zadružne sveze“	600-—
Vrijednost robe u skladištu i potraživanja	1.618-79
Gotovina koncem god. 1909	3.819-28
Skupa	80.498-80
Pasiva.	K
Djelovi	726-—
Ulošci na štednju s kapitalizovanimi kamatama	4.710-83
Tekoči račun s svezom	72.681-—
Predplaćene kamate zajm.	46-80
Rezervna zaklada	1.018-24
Čisti dobitak	1.315-93
Skupa	80.498-80
Novčani promet K	100.314-20
Stanje članova početkom g. 1909	217
Pristupilo	28
Izstupilo	2
Stanje koncem g. 1909	243

Bilanca

**Hranilnice in posojilnice
v Dolskem,**

reg. zadr. z neomej. zavezo,
z dnev 31. decembra 1909.

Aktiva.	K
Posojila	63.339-72
Tekoči račun z zvezo	9.893-—
Inventar pomični	311-63
Zaostale obresti posojil	783-70
Vrednost tiskovin	25-50
Delež pri „Zad. zv. v Ljub.“	1.000-—
Gotovina 31. decembra 1909	556-10
Skupaj	75.909-65
Pasiva.	K
Deleži	136-—
Hranilne vloge s kapitalizovanimi obrestmi	74.468-23
Predplaćane obresti posojil	115-10
Rezervni zaklad z obr.	904-29
Čisti dobiček	286-03
Skupaj	75.909-65
Denarni promet K	129.052-30
Stanje članov začetkom l. 1909	56
Prirastlo	12
Odpadlo	—
Stanje koncem l. 1909	68

Bilanca

**Hranilnice in posojilnice
v Cerkljeh,**

reg. zadr. z neom. zavezo,
z dnev 31. decembra 1909.

Aktiva	K
Posojila	1.062.572-47
Inventar pomični	2.017-44
Inventar nepremični	64.788-63
Zaostale obresti posojil	12.109-68
Delež pri „Zadružni zvezi“	1.000-—
Delnice pri „Unionu“	2.000-—
Terjatev na najemini	75-—
Naloženo v poš. hranilnici	112-76
Terjatev za seno	860-02
Gotovina 31. decem. 1909	9.058-98
Skupaj	1.154.594-98
Pasiva.	K
Deleži	1.300-—
Hranilne vloge s kapitalizovanimi obrestmi	768.151-67
Tekoči račun z zvezo	370.851-—
Predplaćane obresti posojil	2.598-32
Rezervni zaklad	11.336-25
Čisti dobiček	357-74
Skupaj	1.154.594-98
Denarni promet K	1.478.738-30
Stanje članov začetkom l. 1909	616
Prirastlo	61
Odpadlo	29
Stanje koncem l. 1909	648

Bilanca

**Hranilnice in posojilnice
v Cerkljah pri Krškem,**

reg. zadr. z neomejen. zavezo,
z dnev 31. decembra 1909.

Aktiva.	K
Posojila	99.256-55
Inventar pomični	240-—
Zaostale obresti posojil	522-28
Delež pri „Zadružni zvezi“	600-—
Gotovina 31. decem 1909	4.320-28
Skupaj	104.939-11
Pasiva.	K
Deleži	460-—
Hranilne vloge s kapitaliz. obrestmi	102.043-16
Tekoči račun z zvezo	951-—
Predplaćane obresti posojil	130-37
Rezervni zaklad	691-27
Čisti dobiček	663-31
Skupaj	104.939-11
Denarni promet K	196.906-26
Stanje članov začetkom l. 1909	187
Prirastlo	43
Odpadlo	—
Stanje koncem l. 1909	230

Bilanca

**Hrvatske Seoske Zadruga
na neograničeno jamčenje
za štednju i zajmove
u Bobovišćima-Brač.**

s koncem meseca decembra 1909.

Aktiva.	K
Zajmovi	18.026-61
Tekoči račun s svezom	922-43
Inventar pomični	450-53
Zaostale kamate zajmova	36-12
Dio kod „Zadruž. sveze“	400-—
Vrijednost robe	1.019-80
Gotovina koncem g. 1909	1.587-45
Skupa	22.442-94
Pasiva.	K
Djelovi	1.060-—
Ulošci na štednju s kapitalizovanimi kamatama	20.287-81
Obresti	69-69
Čisti dobitak	1.025-44
Skupa	22.442-94
Novčani promet K	87.929-37
Stanje članov začetkom g. 1909	49
Pristupilo	4
Izstupilo	—
Stanje koncem god. 1909	53

Bilanca

Beramskog društva

za štednju i zajmove,

registrovane zadruge s neograničenim jamstvom
s koncem meseca decembra 1909

Aktiva.	K
Zajmovi	93.398.31
Nabava gospod. potreboča	51.580.08
Inventar pokretni	90.41
Inventar nepokretni	11.67
Zaostale kamate zajmova	9.701.90
Dio kod „Zadružne sveze“	1.000.—
Hrvat. poljodj. banka	100.—
Istar posujil. Pazin	20.—
Ljudska pos. Ljubljana	4.—
Gospodar. zv. Pula	100.—
Gotovina 31. dec. 1909	910.78
Skupa	156.917.15
Pasiva	K
Djelovi	496.—
Ulošci na štednju s kapitalizovanimi kamatama	152.110.12
Pretplać. kamate zajmova	103.40
Fond za gospodar. svrhe	100.—
Rezervna zaklada	3.596.71
Čisti dobitak	510.92
Skupa	156.917.15
Novčani promet K	159.706.70
Stanje članov početkom g. 1909	121
Pristupilo	3
Izstupilo	2
Stanje koncem g. 1909	122

Bilanca

Mlekarske zadruge
na Brezovici,

reg. zadr. z omej. zavezo,
z dnevem 31. decembra 1909.

Aktiva.	K
Terjatev na blagu pri nezadružnikih	6.444.36
Vrednost prem. inventarja	10.617.75
Vrednost vodovod. naprave	1.040.28
Tekoći račun z zvezo	45.—
Delež pri Hranilnici	4.—
Delež pri „Zadr. zv.“	10.—
Delež pri Gospodar. zvezi	120.—
Delež pri Mlekarski zvezi	600.—
Gotovina 31. decem. 1909	1.166.59
Skupaj	20.047.98
Pasiva.	K
Deleži	1.395.—
Dolg na blagu zadružnikom	4.178.02
Dolg na prem. inventarju	264.—
Tekoći račun pri Hranilnici	7.137.08
Rezervni zaklad	6.304.15
Čisti dobiček	769.73
Skupaj	20.047.98
Denarni promet K	188.905.65
Stanje članov početkom l. 1909	216
Prirastlo	5
Opadlo	4
Stanje koncem l. 1909	217

Bilanca

Posojilnice v Dobrépoljah,

reg. zadr. z neomej. zavezo,
z dnevem 31. decembra 1909.

Aktiva.	K
Posojila	1.090.979.16
Tekoći račun s člani	9.363.43
Inventar premični	617.85
Zaostale obresti posojil.	17.892.84
Delež pri Zadruž. zvezi	1.000.—
Delež pri „Ljudski posoj.“	4.—
Prehodni	207.87
Gotovina 31. decem. 1909	7.615.27
Skupaj	1.127.680.42
Pasiva.	K
Deleži	1.520.—
Hranilne vloge s kapitalizovanimi obrestmi	940.881.99
Tekoći račun z zvezo	160.687.—
Predplaćane obresti posojil	1.859.48
Brezobrest. pos. dež. odb.	300.—
Rezervni zaklad	21.133.95
Čisti dobiček	1.298.—
Skupaj	1.127.680.42
Denarni promet K	1.355.436.67
Stanje članov početkom l. 1909	727
Prirastlo	40
Opadlo	7
Stanje koncem l. 1909	760

Bilanca

Mlekarske zadruge
na Dobrovi,

reg. zadr. z om. zavezo,
z dnevem 31. decembra 1909.

Aktiva.	K
Vrednost neprem. invent.	2.142.38
Vrednost premični. invent.	4.269.48
Delež pri „Zadružni zvezi“	20.—
Delež pri „Gosp. zvezi“	20.—
Delež pri Hran. in posoj.	4.—
Nalož. den. pri poš. hran.	100.—
Gotovina koncem leta 1909	4.414.31
Skupaj	10.970.17
Pasiva	K
Deleži	1.080.—
kavcija odjemalca	1.500.—
Rezervni zaklad	5.546.03
Čisti dobiček	2.844.14
Skupaj	10.970.17
Denarni promet K	129.858.93
Stanje članov početkom l. 1909	119
Prirastlo	20
Opadlo	—
Stanje koncem l. 1909	139

Bilanca

Hranilnice in posojilnice
v Domžalah,

reg. zadr. z neom. zavezo,
z dnevem 31. decembra 1909.

Aktiva	K
Posojila	299.234.15
Tekoći račun s člani	80.354.84
Inventar premični	313.92
Inventar nepremični	7.290.—
Zaostale obresti posojil	1.544.67
Vrednost tiskovin	104.62
Delež pri „Zadružni zvezi“	1.000.—
Terjatev na najemini	1.144.—
Terjatev na kupnini	187.—
Neporavnane obr. najem.	125.84
Neporavnane obr. kupnine	20.56
Delež pri „Ljud. posojil.“	4.—
Delež pri Hranilnici in posojilnici v Kamniku	4.—
Delež pri Kitarški zadrugi	200.—
Gotovina 31. decem. 1909	6.084.18
Skupaj	397.611.78
Pasiva.	K
Deleži	654.—
Hranilne vloge s kapitalizovanimi obrestmi	229.295.33
Tekoći račun z zvezo	141.597.—
Predplaćane obresti posojil	182.10
Izposojila	16.000.—
Rezervni zaklad	8.152.09
Čisti dobiček	1.731.26
Skupaj	397.611.78
Denarni promet K	528.294.28
Stanje članov početkom l. 1909	305
Prirastlo	23
Opadlo	1
Stanje koncem l. 1909	327

Bilanca

Mlekarske zadruge
v Horjulju,

reg. zadr. z omej. zavezo,
z dnevem 31. decembra 1909.

Aktiva.	K
Vrednost blaga in roč	50.—
Terjatev na blagu pri nezadružnikih	3.185.76
Vrednost vodovoda	117.20
Vrednost prem. inventar	3.093.—
Tekoći račun z zvezo	1.563.—
Deleži pri drugih zavodih	64.—
Gotovina 31. decem. 1909	450.15
Skupaj	8.523.11
Pasiva.	K
Deleži	1.147.—
Dolg na blagu zadružnik	1.879.96
Dolg na upravi	520.—
Rezervni zaklad z obr.	4.437.79
Čisti dobiček	538.36
Skupaj	8.523.11
Denarni promet K	88.407.97
Stanje članov početkom l. 1909	152
Prirastlo	15
Opadlo	2
Stanje koncem l. 1909	165

P R E G L E D

**poslovanja hranilnic in posojilnic na podlagi vposlanih mesečnih izkazov
za mesec avgust 1910.**

I m e	Pre-jemki		Izdatki		Denarni promet		Hranilne vloge				Posojila				Število članov
							vloženo		vzdignjeno		dano		vrnjeno		
	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	
Artiče	5849	56	5613	58	11463	14	3038	—	2198	40	2080	—	670	—	249
Banj	10437	82	10366	52	20804	34	7782	29	1359	—	28912	81	4675	97	100
Baška	21701	45	24657	03	46358	48	20594	—	10000	97	—	—	414	94	207
Beram	7672	90	5218	33	12891	23	3928	68	330	—	4288	33	1527	16	127
Blagovica	6693	49	7987	09	14680	58	6844	—	5192	93	2640	—	—	—	236
Bled	39479	80	40537	14	80016	94	16243	—	5749	90	8280	—	18745	17	250
Bloke	2943	33	4000	21	6943	54	1805	51	3331	—	300	—	100	—	365
Boh. Bistrica	21179	31	21373	19	42552	50	20046	—	10863	95	4397	—	217	31	174
Boljun	2643	43	2997	48	5640	93	1195	—	1271	88	774	80	1271	60	130
Borovnica	53219	78	49570	48	102790	26	16091	29	5599	91	33700	—	197	—	370
Boštanj	6528	59	5875	99	12404	58	3923	36	842	69	3020	—	—	—	124
Bučje	17272	66	16858	25	34130	91	15140	—	300	—	4950	—	—	—	19
Bobovišče	756	40	584	75	1341	15	356	40	244	40	200	—	—	—	54
Brezovica															
Bajagić															
Bogomolje															
Bučka															
Besnica															
Barban															
Boljunec															
Buzet															
Cerklje	40750	49	34715	84	75466	33	18486	—	15042	81	14406	32	12750	—	411
Cerklje pri Krš.	8933	74	11370	29	20304	03	4663	—	4552	53	2250	—	344	—	265
Čirknica	68124	76	61564	41	129689	17	16648	08	32793	32	18852	—	13244	20	684
Čirkovce	75921	56	70430	82	146352	38	31485	15	40252	86	23180	—	6842	—	150
Celje															
Col															
Češnjica	27880	37	24452	35	52332	72	640	—	6559	23	6250	—	15000	—	220
Čitluk	14521	19	14183	08	28704	27	4064	—	1592	37	7696	66	4486	08	620
Črni vrh	5624	46	6939	29	12563	75	2463	—	1476	79	4154	—	1336	03	235
Črnuče	2620	—	2520	—	5140	—	2620	—	575	—	—	—	—	—	36
Črna gora															
Čatež															
Črmošnjice															
D. M. v Polju	20779	09	20671	55	41450	64	16645	30	290	—	20300	—	2597	—	152
Dicmo-Donje	28234	34	27704	65	55938	99	3420	—	2843	21	9567	—	4748	10	250
Dobje	2378	15	2377	27	4755	42	1626	—	1264	68	1100	—	—	—	+2
Dobova	2534	58	1887	23	4421	82	1240	—	270	—	1520	—	994	—	166
Dobropolje	35392	31	33655	36	69074	67	15651	75	12828	72	5658	19	5054	—	+3
Dobrinj	24324	94	23911	08	48236	02	14437	40	4218	52	860	—	2574	—	461
Dobrova	4199	90	3143	18	7343	08	1722	40	2086	67	—	—	—	—	38
Dol	19316	97	19616	73	38933	70	3543	—	5455	47	12400	—	1300	—	76
Dolsko	3454	56	2989	88	6444	44	650	—	2023	09	962	—	400	35	70
Domžale	13419	79	12875	90	26295	69	2360	—	7325	—	5248	63	450	—	349
Draga	17077	03	17815	16	34892	19	3186	—	5135	88	11540	—	7500	—	124
Dračevica	3528	69	3445	41	6974	10	170	—	1014	46	130	—	379	05	57
Dragatuš	2012	66	2582	72	4595	38	1964	—	1460	—	1100	—	—	—	56

I m e	Pre-jemki		Izdatki		Denarni promet		Hranilne vloge				Posojila				Število članov
							vloženo		vzdignjeno		dano		vrnjeno		
	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	
Krivodol															
Kaštel Stari															
Križevci															
Kanal															
Korte															
Lanišče	17598	75	19366	04	36964	79	10115	10	2900	—	700	—	2220	—	74
Leše	2779	36	2772	36	5551	72	2276	36	519	36	—	—	—	—	27
Laško	11565	20	9337	47	20902	67	1233	23	6471	52	1760	—	1686	40	340
Leskovec	15054	41	12358	56	27412	97	7727	—	2549	68	2711	—	4112	—	464
Livade	3338	93	5253	17	8594	10	1233	13	1775	93	2370	—	902	50	307
Ljubno	11893	06	8237	06	20130	12	4444	—	6500	43	1400	—	7200	—	157
Loka	15920	02	16470	16	32390	18	15759	23	2927	68	460	—	35	74	70
Laporje	5183	83	4436	59	9620	42	3637	97	4415	—	—	—	100	—	68
Ljubljana, lj. pos.															
Luče															
Ljubljana, vz.															
podp. dr.															
Lindar															
Leskovicca															
Loški potok															
Mirna peč	2700	02	2716	09	5416	11	2408	70	660	12	1000	—	—	—	71
Marija na Zili	3107	58	2165	90	5273	48	675	—	818	81	920	—	200	—	88
Makole	24332	41	11991	93	36324	34	6716	11	8255	90	1140	—	1279	30	—
Mali Lošinj	77554	90	76817	97	154372	87	32386	75	37055	43	27939	21	21101	53	434
Mengeš	32603	66	29832	45	62436	11	7002	—	12241	21	12350	—	6810	—	486
Milna	7955	83	7661	20	—	—	2463	30	728	—	334	—	297	97	232
Mirlovič-Zagora	7734	41	8565	48	16299	89	486	93	1760	—	301	58	2588	51	485
Moravče	9954	70	11443	37	21398	07	2116	—	7654	78	200	—	250	—	185
Mozirje	7229	74	6790	50	14020	24	4305	—	3176	81	2600	—	2630	—	135
Mozel	4760	11	4414	—	9174	11	4175	—	302	26	400	—	50	—	37
Motnik	4424	80	4574	—	8998	80	4395	—	1367	—	—	—	—	—	41
Maribor Sp. Lj. P.															
Medulin															
Mokronog															
Makarska															
Marenberg															
Mošnje															
Nadin															
Novalja															
Nerezine															
Naklo	1673	24	2752	90	4426	14	1450	—	1050	—	700	—	15	—	96
Mali Prolog	2606	—	3000	—	5606	—	2606	—	—	—	—	—	—	—	80
Otok kod Sinja	2651	18	2560	70	5211	88	—	—	1500	—	1060	—	410	—	151
Omišalj	113554	73	109727	78	223282	51	21573	06	4164	20	786	20	1654	27	181
Otok (Han)															
Predloka	1034	92	4	60	1039	52	132	50	—	—	—	—	170	—	83
Ptuj	7608	15	5701	80	13309	95	4200	—	110	—	5111	—	—	—	17
Podčetrtek	2148	84	1500	—	3648	84	1307	36	200	—	1300	—	100	—	63
Petrovče	2548	23	2200	60	4748	83	2400	—	1320	—	300	—	30	—	86
Pišece	4812	76	3474	—	8286	76	3530	—	1272	—	1200	—	250	—	144
Planina-Studeno	2024	75	2404	40	4429	15	1450	—	1755	—	633	—	320	—	198
Pločice-Konavlje	64795	08	64775	82	129570	90	41718	16	15577	47	24574	40	9912	99	116
Polhov gradec	3885	11	2887	85	6772	96	1451	—	2478	13	200	—	—	—	174
Poljane	27932	70	25271	30	53204	—	3191	—	11771	63	12000	—	2078	—	454

I m e	Pre-jemki		Izdatki		Denarni promet		Hranilne vloge				Posojila				Število članov
							vloženo		vzdignjeno		dano		vrnjeno		
	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	
Poljčane	8273	12	8457	15	16730	27	5087	—	3291	46	2125	—	1520	—	115
Pomjan	11488	75	11809	69	23298	44	6891	96	2815	34	2600	—	867	—	302
Postojna	9849	47	5750	22	15599	69	3134	75	2432	80	1300	—	600	—	126
Ponikva	5268	63	4543	73	9812	36	4180	—	905	95	600	—	240	—	89
Sp. Polskava	3558	22	5001	10	8559	32	1154	—	1000	—	4000	—	15	—	90
Preddvor	5473	34	5324	14	10797	48	4597	—	1095	28	210	—	610	—	109
Preska	11319	50	11731	49	23050	99	1696	40	4127	33	5830	—	550	—	+4
Prihova	3084	31	3051	08	6135	39	1436	—	1431	—	—	—	—	—	91
Punat	29576	51	30621	53	60198	04	16016	—	18399	06	1800	—	670	—	106
Podzemelj	1200	05	100	—	1300	05	875	—	—	—	100	—	100	—	52
Pašman	383	04	346	98	730	02	300	—	—	—	300	—	—	—	41
Podbabje															
Polzela															
Proložac															
Radovljica	56021	07	44131	67	100152	74	47312	78	500	—	24700	—	—	—	40
Rab	25779	02	12073	21	43852	23	15293	82	9699	85	8240	—	1720	61	606
Radovica	8496	69	6784	28	15280	97	7144	—	690	64	80	—	1320	—	121
Rajhenburg	3129	35	4318	64	7447	99	438	—	1723	30	2000	—	309	—	228
Ribnica	123529	90	217973	03	341502	93	15833	74	19575	67	141400	—	89813	—	428
Rob	4493	61	5583	10	10076	71	380	—	5168	80	250	—	1500	—	239
Rova	15240	54	13891	49	29132	03	314	—	1830	72	380	—	1647	71	239
Rovte	20802	08	16356	90	37158	98	5900	—	4286	—	7200	—	161	98	228
Radeče															
Rečica															
Slivnica p. Mar.	5451	68	5236	60	10688	28	3578	—	1523	52	3600	—	555	—	122
Svečina	2289	25	1308	95	3598	20	1157	90	4	—	1300	—	60	—	35
Svetinje	4979	02	4301	32	9280	34	2838	43	2150	—	650	—	—	—	52
Selca na Braču	4723	41	4803	29	9526	70	10	78	2248	65	—	—	450	—	249
Senožeče	2418	60	2500	88	4919	48	100	—	400	—	750	—	50	—	366
Sevnica	38972	92	30737	98	69710	90	16614	60	20742	66	7890	—	3204	—	2225
Slivnica	2420	66	2040	68	2461	34	1902	50	440	—	—	—	—	—	70
Smlednik	6703	05	6859	76	13562	81	5815	60	4276	99	1300	—	576	33	172
Sorica	2144	26	1904	55	4048	81	1165	—	610	67	1100	—	600	—	69
Srednja vas	16343	06	24021	80	40364	86	4818	—	10986	62	8303	—	2840	—	425
Staracerkev	8512	45	8039	42	16551	87	2192	40	1620	26	3200	—	—	—	83
Stara Loka	10646	74	13194	24	23840	98	3224	—	7017	67	5800	—	800	—	—
Stari trg	31428	54	34096	65	68519	19	9452	81	21705	57	9890	—	6957	—	684
Struge	7008	70	5908	28	12916	98	4124	—	4560	—	—	—	390	—	—
Sv. Ema	1531	03	475	48	2006	51	1080	—	360	—	430	—	110	—	297
Sv. Jurij j. žel.	33988	23	23076	68	57064	91	23262	70	10819	—	11060	—	4217	97	365
Sv. Križ p. Kost.	12704	53	11596	63	24301	26	2217	72	6376	98	4783	—	8386	37	—
Sv. Križ p. Litiji	3448	27	2395	66	5843	93	2264	—	1895	66	100	—	1120	90	397
Sv. Kunigunda	4981	84	4986	97	9968	81	1080	50	1751	50	1000	—	1183	—	114
Sv. Lenart	65015	06	58921	54	123936	60	43859	71	37121	27	9122	—	1505	—	2100
Sv. Lovrenc na Drav. polju	4009	18	4418	05	8427	23	1790	—	3878	97	440	—	100	—	94
Sv. Lucija	961	—	70	—	1031	—	250	—	—	—	—	—	420	—	136
Sv. Benedikt v Slov. goricah	3236	04	3967	03	7203	34	1964	20	2929	58	940	—	964	—	261
Sv. Bolfenk n. K.	1887	37	2041	59	3928	96	1350	—	1176	51	860	—	404	—	68
Sv. Bolfenk v Sl. goricah	3010	57	2822	43	5833	—	918	60	920	40	1900	—	—	—	66
Stoprce	2465	50	3026	38	5491	88	144	10	224	—	2800	—	240	—	80
Sodražica	34472	61	35609	86	70072	47	12971	32	5535	—	11724	—	13934	—	159

I m e	Pre-jemki		Izdatki		Denarni promet		Hranilne vloge				Posojila				Število članov
							vloženo		vzdignjeno		dano		vrnjeno		
	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	
Sv. Peter v S. d.															
Sv. Križ (Kastav)															
Sv. Peter pri Novem mestu . .															
Sutivan															
Sv. Jakob ob S.															
Sv. Križ p. Trstu															
Selca p. Škof. . .															
Slivnica pri Celju															
Sv. Nedelja															
Sv. Peter n. Mar.															
Sv. Mihael poleg Šoštanja . . .															
Sv. Trojica															
Semič															
Slatina															
Split															
Studenci															
Suhor															
Sv. Ivan															
Sl. Gradec															
Sv. Petar u Šumi	829	53	1170	—	1999	53	611	—	1100	—	70	—	109	90	88
Št. Vid p. Vipavi	3768	47	5111	11	8879	58	2539	77	2651	69	2400	—	315	—	130
Št. Jošt	7092	94	6319	07	13412	01	3471	64	514	89	5878	18	804	10	38
Št. Janž (Dolenj.)	6111	75	6460	22	12571	97	3848	22	1850	49	1061	—	1123	51	170
Št. Jernej	41558	99	38593	88	80152	87	7969	—	17827	54	18633	—	17348	—	+3
Št. Jurij p. Kr. . .	16094	75	17831	72	33926	47	4374	04	7548	73	9041	94	2929	60	500
Št. Lambert	1876	44	1776	38	3652	82	975	50	1175	30	—	—	—	—	34
Št. Peter n. K. . . .	47059	26	48355	67	95414	93	10708	10	13003	50	27743	—	13740	—	557
Št. Vid pri Zatič.	25643	12	26072	68	51715	80	5294	—	13495	17	12400	—	5170	—	513
Št. Vid p. Grobel.	1877	95	1686	45	3564	40	1172	—	554	87	420	—	246	45	69
Škofja Loka	9978	96	10211	01	20189	97	9302	—	7360	22	320	—	410	—	107
Šmarje p. Jelšah	3415	95	1971	89	5387	84	2880	—	255	—	1710	—	300	—	128
Šmartno p. Litiji	15931	27	14951	22	30882	49	8611	63	6258	92	4431	07	2840	—	320
Šmartno p. Šm.g.	4259	02	3289	17	7548	19	1113	40	1278	96	2000	—	900	—	79
Šturije	13394	49	13070	06	26464	55	4200	75	9880	61	3110	—	2628	60	372
Št. Lovrenc nad Mariborom . . .	3366	72	3901	—	7267	72	808	—	1300	—	2000	—	20	—	47
Št. Jur ob Tab. . .	11893	30	11719	54	23612	84	10682	50	2397	14	1320	—	100	—	96
Šmarje															
Št. Jurij p. Kum															
Št. Vid n. Ljub.															
Škocijan															
Št. Ilj p. Turj. . .															
Št. Janž na Dr. p.															
Šmartno pri Kranju															
Trzišče															
Tinjan	3666	92	3692	42	7359	34	2430	—	1224	32	1262	—	1046	—	251
Tomaj	14139	99	14054	18	28189	17	9995	28	7260	24	6670	—	3590	—	616
Trebelno	12570	42	10357	60	22828	02	3480	—	6518	12	3350	16	1004	29	357
Trilj	5204	26	4838	69	10042	95	3510	—	747	26	1686	75	1315	—	785
Trnovo	29541	86	31738	75	61280	61	12558	10	14234	47	7645	70	12179	60	891
Trzič	4685	23	6182	55	10867	78	3160	01	2771	81	1560	—	908	05	212

I m e	Pre-jemki		Izdatki		Denarni promet		Hranilne vloge				Posojila				Število članov
							vloženo		vzdignjeno		dano		vrnjeno		
	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	
Tučepi	1970	54	1987	—	3957	54	—	—	—	—	—	—	100	—	142
Tunice	7429	49	5875	95	13305	44	3170	—	2061	88	—	—	—	—	49
Trata	6224	53	6145	47	12370	—	6212	98	1760	31	300	—	—	—	23
Tomišelj															
Trebnje															
Velikovec	63727	21	60030	74	123757	95	26509	75	23944	21	34087	76	11799	18	675
Vel. nedelja	2163	19	2093	96	4257	15	1332	—	523	96	1570	—	624	—	117
Velke Lašče	84565	72	82794	71	167360	43	34210	94	18619	75	29669	25	15544	59	421
Videm	4556	37	3562	69	8118	76	3944	—	1550	84	—	—	432	—	188
Vipava	292534	18	295780	84	588315	02	15085	—	15015	86	18745	—	247235	—	1281
Višnja gora	17695	69	16331	26	34026	95	9578	38	7505	07	3160	—	3954	88	693
Vodice	17504	81	20861	87	38366	68	4241	24	5683	03	1460	—	993	94	175
Vodice (Dalm.)	4020	10	3929	59	7949	69	1654	50	1398	—	1554	22	1556	40	—
Vojsko	3277	25	3399	25	6676	50	2114	86	759	53	285	39	56	80	51
Vurberg	2901	65	2764	02	5665	67	1539	01	1760	16	—	—	306	—	82
Vič	2559	98	2313	47	5542	46	1478	88	1065	22	500	—	36	—	49
Vrbnik															
Vel. Lošinj															
Vače															
Vrhnika															
Vabriga															
Višnjan															
Vrlika															
Vrvari															
Zagvozd	36	—	—	—	36	—	—	—	—	—	—	—	—	—	140
Zagorje ob Savi	6318	63	6337	93	12656	56	1710	04	4730	53	1200	—	—	—	+1
Zaostrog	9074	36	8065	81	17140	17	2752	28	4552	20	3130	—	117	45	264
Zg. Besnica	1391	53	1455	83	2847	36	602	75	248	47	—	—	—	—	55
Zg. Tuhinj	12192	68	11519	62	23712	30	1661	60	4890	78	1500	—	1440	—	208
Zibika	3389	17	3586	26	6975	43	2880	—	540	52	—	—	445	—	100
Zreče	1716	37	1174	—	2890	37	1694	—	989	—	185	—	—	—	38
Zagradec															
Zatičina															
Zrenj															
Žiče	4169	44	4114	63	8284	07	1790	—	3095	25	990	—	80	—	88
Žiri	13650	76	12835	52	26486	28	6419	—	7549	39	5260	—	638	40	312
Žužemberk	16935	16	15266	91	32202	07	12354	80	7670	—	3510	—	2258	51	—
Živogošče															
Šmarjeta	2411	30	5097	43	7508	73	1707	44	2835	—	2220	—	500	—	148
Šmartin na Paki	5540	60	5092	27	10632	87	4644	—	996	55	1280	—	400	—	—
Žminj	2727	05	2095	29	4822	34	1144	96	670	—	1379	17	1504	09	340